

Лещенко Тетяна Олександрівна,

кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри
українознавства та гуманітарної підготовки,

Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава, Україна)

Юфименко Вікторія Георгіївна,

старший викладач кафедри українознавства та гуманітарної підготовки,
Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава, Україна)

Шевченко Олена Миколаївна,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри українознавства та гуманітарної підготовки,

Українська медична стоматологічна академія (м. Полтава, Україна)

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Особливість сучасного стану навчання іноземців мови полягає у модернізації методичної та методологічної освітньої парадигми відповідно до вимог Болонської конвенції і положень загальноєвропейських документів із мовної освіти. Одним із визначальних положень Болонського процесу є відповідність рівня освіти в Україні світовим стандартам, можливість застосування й використання знань випускників закладів вищої освіти, у тому числі медичних, у країнах Європи. Лікар, акушерка, фельдшер, медична сестра, зубний технік мають досконало володіти фаховими знаннями й уміннями. З розвитком охорони здоров'я відбуваються зміни в медичній освіті, значно ширшими стають функції медичного персоналу. Але наявність тільки предметних знань не є запорукою їхньої успішної професійної діяльності. Тому професійна компетентність медичного фахівця включає не лише загальний догляд за хворими з основами маніпуляційної техніки, а й знання іноземної мови (ІМ) [4].

За «Загальноєвропейськими рекомендаціями», іноземні студенти немовних ВНЗ мають оволодіти загальноживаною і професійно орієнтованою ІМ. Це стосується й студентів вищих медичних навчальних закладів, які в оволодінні мовою мають здобути такий рівень комунікативної компетенції, який дозволивши їм користуватися ІМ у медичній галузі професійної діяльності. Проблема якості підготовки медичного персоналу стає все більш актуальною у зв'язку зі зростаючими вимогами до рівня їхньої підготовки. Сучасна підготовка фахівця-медика має бути зорієнтована на оволодіння ним ІМ, що передбачає коректне з точки зору норми і стилю, ситуативне та контекстне адекватне користування мовленням як засобом усної та писемної комунікації в усіх сферах професійного спілкування.[1] Володіння іноземною мовою для медичного спеціаліста стає його значущою особистісною характеристикою, що передбачає здатність вступати до ділової комунікації.

Професійно спрямована медична українська мова є інтегрованим предметом, навчання якого поєднує в собі цикли навчання граматики, лексики, орфографії та пунктуації, а також вивчення лексики та стилістики власне медичної української мови. Окрім вищенаведених предметів, курс тісно пов'язаний із клінічними дисциплінами та дисциплінами загального медичного циклу, адже неможливо викладати студентам тему медичної спрямованості, не маючи уявлення про її зміст.

Навчання фахової лексики іноземних студентів медичних закладів вищої освіти виступає необхідним складником у досягненні провідної мети навчання студентів іноземної української мови як засобу спілкування в навчальній та професійній діяльності.

Для того, аби досить вільно читати медичну літературу й розуміти усні повідомлення, а також уміти порозумітися зі спеціалістами, в першу чергу потрібна кількісна і якісна конкретизація бажаних результатів

навчання, тобто встановлення конкретних критеріїв володіння мовою на фонетичному, лексичному/граматичному рівнях.

Із цією метою необхідно відібрати: а) фонетичний, б) лексичний загальномовний, загальнонауковий і термінологічний, в) морфолого-синтаксичний мінімуми відповідно до рецептивної і продуктивної сторін поставленої мети навчання.

Серед усієї різноманітності мовного матеріалу, що підлягає засвоєнню студентами-медиками, лексика посідає особливе місце, тому що нагромадження словникового запасу й уміння його використовувати - це передумова оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності. Тому в процесі викладання української мови як іноземної в медичному закладі вищої освіти значна увага приділяється вивченню професійно-орієнтованої лексики.

Досвід нашої роботи показав, що після закінчення підготовчих відділень найбільш розвиненим видом мовленнєвої діяльності іноземних студентів медичного закладу є читання. Шляхом порівняльного експерименту в групах було доведено, що лексику медичного спрямування краще засвоюють ті студенти, в яких навички читання сформовані.

Широке використання професійно орієнтованих текстів формує інтерес студентів до вивчення іноземної мови, з яким пов'язані потужні резерви підвищення ефективності навчання мові.

У читанні професійно орієнтованих текстів вагоме значення має опанування анатомічною, клінічною та фармацевтичною лексикою іноземної української мови, володіння якою є важливим компонентом професійно спрямованої іншомовної комунікативної компетенції фахівця медичної галузі, а також збагачення майбутніх медичних працівників загальноживаною лексикою як основою для плідної інтерактивної мовленнєвої діяльності. [3]

Проблемні завдання вимагають роздумів, інтерпретації та актуалізації фахової інформації, власних доказів, удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах критичного мислення. Урахування принципу наочності виступає стимулом до мовленнєвої діяльності. Наочність викликає в студентів позитивні емоції, допомагає в кращому сприйнятті, розумінні та запам'ятовуванні матеріалу, іноземний студент свідомо піддає сумніву ті чи інші положення, думки чи вислови.

Мовна підготовка іноземних студентів медичних закладів вищої освіти - надзвичайно важлива складова професійної підготовки медичного працівника. Вивчення мови за професійним спрямуванням в наш час набуває особливого значення для майбутніх лікарів, і саме викладач мусить знайти такі форми і методи, щоб цей процес був цікавим і бажаним для студентів [2]. Для досягнення цієї мети необхідно використовувати новітні інформаційні технології інтерактивного навчання, за допомогою яких студенти навчаться чітко формулювати і висловлювати свою позицію, спілкуватися, дискутувати, сприймати й оцінювати інформацію, тобто активно вживати терміни у всіх видах діяльності майбутнього медичного працівника.

Список використаних джерел

1. Концепція мовної освіти іноземців у вищих навчальних закладах України (Проект) // Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (рубрика «Громадське обговорення») від 6 грудня 2012 року.
2. Лещенко Т. О. Особливості мовної підготовки іноземних студентів вищих медичних навчальних закладів України / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Європейський вибір - невід'ємна складова розвитку вищої медичної освіти України : матеріали навч.-метод. конф. – Полтава, 2013. – С. 111–112.

3. Лещенко Т. О. Українська мова в медицині : навч. посіб. для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів МОЗ України / Т. О. Лещенко, Т. В. Шарбенко, В. Г. Юфименко. – Полтава, 2017. – 332 с.
4. Пуховська Л. П. Вивчення іноземних мов у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору /Л. П. Пуховська // Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців: зб. наук. ст. - К.: КІТЕП, 2000. - С. 32-38.